

De verwerkers- overeenkomst

Het verwerken van persoonsgegevens is aan privacyregels gebonden. De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) regelt wat er wel en niet mag met de persoonsgegevens van mensen en wat hun rechten zijn als organisaties hun gegevens verwerken.

Wanneer een organisatie bij het verwerken van persoonsgegevens een derde partij inschakelt, moeten bepaalde afspraken schriftelijk worden vastgelegd. Dit gebeurt in een zogenaamde 'Verwerkersovereenkomst'. In deze factsheet lichten wij toe wat een Verwerkersovereenkomst is, welke onderwerpen daarin geregeld (moeten) worden en wat de verschillende aandachtspunten zijn voor de betrokken partijen ('Verwerkingsverantwoordelijke' respectievelijk 'Verwerker').

VERWERKERS- OVEREENKOMST

Op het moment dat een organisatie bij het verwerken van persoonsgegevens een derde partij inschakelt, moeten bepaalde afspraken schriftelijk worden vastgelegd in een zogenaamde 'Verwerkersovereenkomst'. Hieronder geven we een toelichting van de meest voorkomende begrippen. Vervolgens bespreken we enkele algemene regels waar u bij de verwerking van persoonsgegevens aan moet denken.

Persoonsgegevens	alle informatie over een geïdentificeerd of identificeerbaar natuurlijke persoon, zoals NAW-gegevens, IP-adressen en foto's.
Verwerking	een bewerking of geheel van bewerkingen met betrekking tot persoonsgegevens, zoals het verzamelen, vastleggen, ordenen, structureren, opslaan, bijwerken, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken, verspreiden, combineren, afschermen, wissen of vernietigen van gegevens.
Verwerkingsverantwoordelijke	een natuurlijke persoon of rechtspersoon, een overheidsinstantie, een dienst of een ander orgaan die/dat, alleen of samen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt.
Verwerker	een natuurlijke persoon of rechtspersoon, een overheidsinstantie, een dienst of een ander orgaan die/dat ten behoeve van de Verwerkingsverantwoordelijke persoonsgegevens verwerkt. De Verwerker staat buiten de organisatie van de Verwerkingsverantwoordelijke en neemt geen beslissingen over het verwerken van de persoonsgegevens, zoals de verwerkingsdoeleinden, verstrekking aan derden en de duur van de opslag. Voorbeelden zijn vaak externe callcenters, hosting providers, cloudproviders, websitebeheerders en administratiebeheerders.
Betrokkene	de geïdentificeerde of identificeerbaar natuurlijke persoon op wie de persoonsgegevens zien.

VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS

Informatieplicht

De Verwerkingsverantwoordelijke heeft een informatieplicht jegens de Betrokkene. Zo moet de Verwerkingsverantwoordelijke aan hem laten welke gegevens hij waarom verwerkt en hoe lang hij ze bewaart.

Tallose organisaties ('Verwerkingsverantwoordelijken') verwerken bewust of onbewust persoonsgegevens van bijvoorbeeld hun klanten, prospects en/of leveranciers. De AVG geeft hiervoor regels. Zo mag een Verwerkingsverantwoordelijke alleen persoonsgegevens verwerken als daar een geldige grondslag voor is. Denk allereerst aan een wettelijke verplichting. Een voorbeeld hiervan is de Algemene wet inzake rijksbelastingen, waarbij een belastinginspecteur de gegevens mag opvragen die noodzakelijk zijn voor de belastingheffing. Het kan ook zijn dat een Verwerkingsverantwoordelijke gegevens moet verwerken ter uitvoering van een overeenkomst met de Betrokkene, zoals een telefoonabonnement. Verder mag een Verwerkingsverantwoordelijke ook persoonsgegevens verwerken indien zij een gerechtvaardigd belang heeft dat zwaarder weegt dan het privacy belang van de betrokkene. Een Verwerkingsverantwoordelijke mag tot slot ook persoonsgegevens verwerken als de Betrokkene daar vrijelijk toestemming voor heeft gegeven.

Voor het laten verwerken van persoonsgegevens door een Verwerker, heeft de Verwerkingsverantwoordelijke ook een geldige grondslag nodig.

BESCHERMING PERSOONSGEGEVENS

Als de Verwerkingsverantwoordelijke gegevens verwerkt, dan is zij verplicht passende technische en organisatorische maatregelen te nemen om de persoonsgegevens te beveiligen. De Verwerkingsverantwoordelijke dient ervoor te zorgen dat Verwerkers die zij inschakelt, ook passende technische en organisatorische maatregelen hebben genomen.

Verwerking persoonsgegevens

VERWERKERSOVEREENKOMST

In veel gevallen zal een Verwerkingsverantwoordelijke een andere partij (de Verwerker) inschakelen om hem te helpen met de verwerking van persoonsgegevens. Met deze zogenaamde Verwerker dient in dat geval dus een Verwerkersovereenkomst afgesloten te worden.

Met het oog op het bewaren van bewijs verplicht de AVG tot een schriftelijke of daarmee gelijkwaardige vastlegging van bepaalde afspraken tussen de Verwerkingsverantwoordelijke en de Verwerker. Het mag dus niet om mondelinge afspraken gaan. Op deze manier kan de Betrokkene over de nodige bewijsstukken beschikken in geval jegens hem de privacyregels worden geschonden. Indien partijen geen Verwerkersovereenkomst hebben gesloten, kan de Autoriteit Persoonsgegevens een boete opleggen.

Partijen leggen hun afspraken vast in een schriftelijk contract, waarin de volgende onderwerpen aan bod komen:

- > het onderwerp, de duur, de aard en het doel van de verwerking;
- > de bepaling dat Verwerker alleen mag verwerken op grond van schriftelijke instructies van Verwerkingsverantwoordelijke;
- > welke categorieën persoonsgegevens door de Verwerker verwerkt worden;
- > de categorieën van betrokkenen die het betreft;
- > rechten en plichten van de Verwerkingsverantwoordelijke;
- > afspraken omtrent het inschakelen van sub-verwerkers;
- > afspraken omtrent de omgang met rechten van betrokkenen (zoals het recht op inzage of correctie van gegevens);
- > afspraken over doorgifte aan landen die niet in de EU zitten of internationale organisaties;
- > binding tot vertrouwelijkheid van werknemers van Verwerker;
- > dat Verwerker passende technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen neemt;
- > afspraken omtrent de omgang met datalekken;
- > afspraken over ondersteuning bij het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling;
- > een bepaling omtrent audits bij de Verwerker door de Verwerkingsverantwoordelijke (denk ook aan de kostenverdeling);
- > een exit bepaling (wat er gebeurt met de gegevens als partijen uit elkaar gaan).

AANDACHTSPUNTEN VERWERKINGSVERANTWOORDELIJKE

Verwerking door een Verwerker betekent dat de Verwerkingsverantwoordelijke de verwerking uit handen geeft. Daarbij is het aan de Verwerkingsverantwoordelijke om vast te stellen welke persoonsgegevens door de Verwerker mogen worden verwerkt en voorts voor welk doel, op welke manier en met welke middelen. Dit is uiteraard afhankelijk van de aard van de dienstverlening door de Verwerker.

De Verwerkingsverantwoordelijke geeft niet alleen de verwerking zelf maar ook de beveiliging uit handen. De Verwerkingsverantwoordelijke blijft echter ter zake verantwoordelijk. Het is daarom cruciaal dat de Verwerkingsverantwoordelijke (i) inventariseert welke dreigingen en kwetsbaarheden samenhangen met de verwerking door de Verwerker en (ii) ervoor zorgdraagt dat de Verwerker passende technische en organisatorische (beveiligings)maatregelen treft. De beveiliging moet in overeenstemming zijn met de stand van de techniek en in verhouding staan tot de risico's die de verwerking met zich meebrengt. Zo zullen bijvoorbeeld de verwerkingen die plaatsvinden in het kader van het elektronisch patiëntendossier een hoger beschermingsniveau vereisen dan verwerkingen die plaatsvinden bij het gebruik van een bonuskaart.

Voorts moet de Verwerkingsverantwoordelijke erop toezien (via rapportages of audits) dat de Verwerker de afspraken uit de Verwerkersovereenkomst naleeft. Tot slot moet de Verwerkingsverantwoordelijke periodiek een evaluatie uitvoeren van de verwerking door de Verwerker en waar nodig deze verwerking aanpassen.

AANDACHTSPUNTEN VERWERKER

De verplichting om een Verwerkersovereenkomst te sluiten rust op zowel de Verwerkingsverantwoordelijke als de Verwerker. De Verwerker kan dus ook het initiatief nemen en met een Verwerkersovereenkomst voor de dag komen (en is ook verplicht dit te doen indien de Verwerkingsverantwoordelijke nalaat om met een Verwerkersovereenkomst te komen). In sommige gevallen kan de Verwerker zijn Verwerkersovereenkomst zelfs aan de Verwerkingsverantwoordelijke opleggen. Denk bijvoorbeeld aan situaties waarin een onbalans heerst in de machtsverhoudingen. Zo is onderhandelen over de Verwerkersovereenkomsten van bijvoorbeeld Google, Microsoft en Amazon niet mogelijk (voor de meeste organisaties althans).

Voor de Verwerker is het allereerst van groot belang om duidelijk te hebben welke rol hij vervult: als de Verwerker zelf beslissingen gaat nemen over het gebruik van persoonsgegevens, de verstrekking aan derden, de duur van de opslag enz., dan loopt hij het risico om niet langer als Verwerker maar als (mede-)Verwerkingsverantwoordelijke te worden aangemerkt, met alle consequenties van dien. Voorts moet de Verwerker zich er goed van bewust zijn welke verplichtingen (en verantwoordelijkheden) hij op zich neemt. Kan de Verwerker voldoen aan de door de Verwerkingsverantwoordelijke verlangde beveiligingsmaatregelen?

REGELING AANSPRAKELIJKHEID

Sub-verwerkers

In geval van een sub-verwerker of een keten van Verwerkers wordt het voor de Verwerker zaak om de inhoudelijke verplichtingen die op hemzelf rusten, door te leggen aan de sub-verwerker. Dat blijkt in de praktijk vaak een moeilijke zaak en het loopt regelmatig spaak.

De AVG stelt dat wanneer een Betrokkene schade lijdt doordat ten opzichte van hem in strijd wordt gehandeld met de privacyregels, deze recht heeft op schadevergoeding. De Betrokkene kan zowel de Verwerkingsverantwoordelijke als de Verwerker aanspreken voor de gehele schade, indien er sprake is van een inbreuk op de AVG. De Verwerker en Verwerkingsverantwoordelijke dienen dan onderling uit te vechten wie aansprakelijk is voor welk deel van de schade. Slechts indien een Verwerkingsverantwoordelijke of Verwerker kan aantonen dat hem geen enkel verwijt kan worden gemaakt, is hij niet aansprakelijk jegens de andere partij (maar nog wel jegens de Betrokkene).

GEGEVENSVERKEER BUITEN EUROPESE ECONOMISCHE RUIMTE

Het uitgangspunt is dat de doorgifte van persoonsgegevens naar een land buiten de Europese Economische Ruimte (EER) slechts mogelijk is indien dat andere land voldoende bescherming biedt. Zowel de Verwerkingsverantwoordelijke als de Verwerker moet erop toezien dat dat land een passend beschermingsniveau waarborgt. De Europese Commissie kan adequaatheidsbesluiten afgeven, indien zij van mening is dat een land een passend beschermingsniveau biedt. Is er geen adequaatheidsbesluit? Dan is het aan de organisatie die de persoonsgegevens wil doorgeven om ervoor te zorgen dat er voldoende passende waarborgen zijn getroffen. Bijvoorbeeld bindende bedrijfsvoorschriften voor doorgifte van persoonsgegevens binnen een internationaal opererende groep ondernemingen, gebruik van een certificeringsmechanisme of gebruik van door de EU goedgekeurde modelcontracten. Indien het niet mogelijk is om passende waarborgen te treffen, dan kan een incidentele doorgifte alsnog plaatsvinden op grond van bepaalde gronden. Denk aan gewichtige redenen van algemeen belang, het instellen van een rechtsvordering, ter bescherming van vitale belangen of toestemming van een Betrokkene nadat die voldoende is geïnformeerd over de risico's.

Meer informatie

Mocht u na het doorlopen van deze factsheet meer informatie wensen, dan kunt u contact opnemen met één van onze advocaten van de sectie **IE/IT & Privacyrecht**. Zij bieden u graag een passend advies. U vindt een overzicht van onze advocaten op vil.nl/advocaten.

Middels deze factsheet delen wij graag onze juridische kennis met u. Wij zijn een team van circa 40 samenwerkende advocaten die naast u staan en optimaal gebruikmaken van elkaars kennis. Daarbij worden wij samen met u gedreven door hetzelfde doel. Uw branche is onze branche, uw uitdagingen zijn onze uitdagingen, uw kansen zijn onze kansen. We zeggen dan ook niet voor niets, Van Iersel Luchtman & U.

CONTACT

T. (088) 90 80 800

W. www.vil.nl

E. info@vil.nl

Breda

Wilhelminapark 15

4818 SL Breda

Postbus 4810

4803 EV Breda

's-Hertogenbosch

Meerendonkweg 21

5216 TZ 's-Hertogenbosch

Postbus 44

5201 AA 's-Hertogenbosch